

[doc. de Barcelona, 1422: «fou comprada cals, qui seruí a la *reblada* del arch del simbori» (CaCandi, *Miscel.* II, 206); usual a Mall., *DAG.*] *Rebló* (infra). *Reblós* 'que conté molt de reble' (Eiv., *AlcM*);²⁰ notem a més *reblot*, usat segons *DAG.* (s. v. *reblot*) en la locució *un reblot de cases* 'un grup de cases'. *Reblum* 'reble, menudall de pedres' (*DFA.*; casat per Verdager en el *Canigó* VI: «--- amb *reblums* de quatre palms ---»); *reblumalla* 'reblum' (*DAG.*, que el dóna a la Plana de V.).

Rebló 'reble, conjunt de pedres petites' (Miquel Fullana, *Dic. de l'Art i dels Oficis de la Constr.*, p. 292), mot que *AlcM* localitza al Penedès i Camp de Tarr.; comp. llgd. *rebloun*, *riblou* id. (ben documentat en el llenguatge antic: el *PSW*, s. v. *reblon*, duu un exemple de *Crois. Alb.* i molts altres dels *Comptes Consulars* d'Albí de 1359-1360). *Reblar* 'omplir de rebles' (*AlcM*, que la localitza a Gandesa, Tort., Val. i Mall.); es dóna a més com a mot de Men. en el diccionari inèdit de Febrer i Cardona (m. 1841), s. v. *reblar* i amb *20* l'equivalent cast. de «mampostear», fr. «bloquer», i *rebble* «mampuesta», fr. «blocage, ou blocaille»; evidentment era antic en català com ens ho prova el següent exemple d'un doc. bal. de 1404: «--- e *reblant* en lo mitg de bon *reble*, ab bon morter tot, de calcs e *23* gravas» (*DAG.*); comp. oc. *rebla*, *repla* (llenguadocià, gasc.) «bloquer un mur, en faire le remplissage» (*Mistral*)²¹

Replet 'molt ple' [Llull; A. March], pres del llatí *repletus* id., part. pas. de *replere* 'omplir de nou, omplir bé'. *Repleció*, ant. [-cc-, en Llull, *Blanq.*, *NCl.* II, 40.14; -ctió, en Cauliach; -xió, en text de 1490], pres del ll. *repletio*, -onis.

Suplir, pres del ll. *supplere* id. [1382, «--- per provehir e *supplir* en les altres coses ---» (Alart, *InvLC*);³⁵ «ab bona intenció, lavors Déus ajuda-li e *sopleix* ço-n què l'hom fall» (Eiximenis, *Prosis.* II, 105); «és costum que los jóvens parlen primerament, e los antics, *suplint* los defalliments d'aquells, conclohen» (BMetge, *Somni*, *NCl.*, 85.13); 1428, «--- per *soplar* a la voluntat e ordinació ---» (Miret, *TemplH*, 435), on el sentit és «per complir o satisfer»; «impossible és que may a mi los vostres beneficis --- me isquen de la memòria, e --- ço que-m demanau faré --- llà on lo temps me consenta de poder-hi *suplir*», *Decam.* x, § 9, 606.9f. *43* (= «dove tempo gli fosse prestato» del text it.). «*Suplir* lo que falta: *Suppleo*» (1507, Busa-Nebr.); «*Suplir* al lloc de un absent» (Lacav. 1696); *suplent* 'que supleix algú en les seves funcions' [Lab. 1839]; *supli-*⁵⁰ *dor* [Lab. 1839].

Suplement [1507, Busa-Nebr.: *supliment*; 1584; Lacav. 1696], pres del ll. *supplementum* 'acció de suplir o reomplir'; *suplementari*, *suplementàriament*, *supletiu*, *supletivament*, *supletori*; cf. *suplò* (terra de ~) 'terra d'alluvió, molt fèrtil': oït per Joan Coromines a Malgrat, Maresme, 1964; ¿un derivat de *suppletionem*?

¹ El roms. *umpleà* al costat d'*impleà*; *umplere* ja es troba en log. en el S. XII o XIII en el Condaghe de Trullas (237), avui log. *úmpere*, camp. *úmpri* ⁶⁰

(Wagner, *VRom.* IV, 256); en oc. ant. ultra *emplir* es deie *omplir* i *umplir* (*DDPF*, s. v. *emplir*): *omplir* en doc. de 1389 d'Aveyr. i *umplir* en doc. d'Avinyó de 1372 i en un de *BALps* de 1517; avui *umplir* (llem.), *umpli* (land.) i *ompli*, *úmpli* en parts de Piemont (*FEW* IV, 590b). Són continuacions regulars de *IMPLERE* el fr. ant. *emplir*, cast. ant. *enchir* o *fenchir* (mod. *henchir*), port. *encher*, it. *empi(e)re*; interessa la glossa «tardar-s'án por *jnplire*» de les *Glosses Emil.*, 70, traduïnt «hoc implere dissimulant». — ² Segons el model de *collir/cull*, *cosir/cus*, *bollir/bull*, *monyir/munyir*, *ponyir/puny*, *tossir/tus*; en alguns d'aquests com *punyir*, *bullir*, després s'ha generalitzat la *u* (però en llatí era *PÜNGERE*, *BÜLLIRE*). — ³ Vegeu les taules de l'estudi de Moll, *Flexió verbal* (*AORBB* IV, 1931, 83-88); Verdager, *Atl.* IX, 55b, ed. 1867, escriu *umple*; a les Balears és general *umpl* (1.ª i 3.ª pers.) segons Moll (*l. c.*, p. 84); així l'escriu Camps i Mercadal: «Si terretja la Candelera - *umpl* d'era» (*Folkl. Men.* I, 277; també p. 261); JCoromines té anotat *umpl* a Valldemossa i Sencelles (Mall., 1963). — ⁴ Sanchis Guarnier, *Gram. val.*, p. 165 (s. v. *obrir*). on la forma de la pers. 1 es dóna com a *-ic* (*òmpli*) i el subj. a base de *-iga* (*òmpliga*); veg. també Moll (*l. c.*, p. 84). — ⁵ Segons Moll (*l. c.*, p. 84) apareix en alguns punts del pir.-or., com Rocabrúna i Camprodon, i en alguns del dial. or. com St. Feliu de Torelló i Igualada, i a més en diversos llocs del cat. occ. i del nord del País Val. — ⁶ JCoromines va sentir *ompli* a Fortaleny (Rib. Xúq.), Canals (Com. de Xàt.), 1962, i a Canyada de Biar, 1963, però amb *o*, *s'ompli*, a Alfàs (Marina). — ⁷ Recordem la forma *asemplir*, *-ad-*, en les *VidesR* (supra), i en la llengua antiga hi ha exemples de *emplir* (*imp-*), veg. infra en els derivats. Així i tot, però, atès que aquesta variant moderna amb *em-*, *am-*, apareix, segons sembla, a les zones on el verb té la terminació incoativa (*amplix*, *amplixen*), no és del tot impossible que *amplir*, *emplir* fos tret d'un originari *a(u)mplir*, *a(u)mplixen* (com *o* > *au-* en *aulor* per *olor*). — ⁸ *DAG.* dóna *omplenar* i *emplenar*, sense especificar, a Figueres, Agramunt, Plana de Bas, Conca de Tremp, i a València; notem que nosaltres no tenim cap dada del seu ús a València. — ⁹ En l'esmentat estudi de Moll (*AORBB* IV, 83) es dóna a Boí, la Torre de Cabdella (Pallars), Bonansa, Pont de S., Balaguer, Lleida, Fraga, la Granadella (segons enquestes fetes 1906, 1918, 1921), i en efecte JCoromines va registrar-lo anys més tard en algunes d'aquestes localitats i en algunes altres: a Boí li va dir l'informador N'Escuder «pescant *kòmplo* un canastrell de truites» (29-VII-71); va sentir-lo a Granadella (1935) i la frase «*complir-se* els catúfols» a Torrelameu (Nog., 1956), «per *kompli* un càntir» a Malpàs (Ribag., 1957); a Alfés (Segrià) el subjecte referint-se al nom de lloc *Lo Pou del Gel* va dir «ho *complien* de neu i en feien gel» (1964); *AlcM* cita d'Olot: «Sopes amb rovell d'ou, això sí que *compleix!*» (= satisfà la gana). — ¹⁰ Així en els docs. de 1285 i 1295 citats